

Kitaabka Daanyeel - Boqol iyo Saddex iyo Labaatan

Muujinta Muhiimadda Nebinimo ee Daniel 11:40

Jeff Pippenger

2024-03-08

Aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad waa mid ka mid ah aayadaha ugu qotada dheer Erayga Ilaah, sida ay tahay Daanyeel cutubka siddeedaad, aayadda afar iyo tobnaad. Aayadda afartanaad waxaa matala Webiga Hiddeqel, Webiga Ulayna wuxuu matalaa Daanyeel cutubka siddeedaad, aayadda afar iyo tobnaad.

Aayadda afartanaad waxay ku bilaabmaysaa erayadan, “oo wakhtiga dhammaadka,” sidaas awgeedna si gaar ah ayay u caddaynaysaa in bilowga aayaddu yahay 1798. Konton iyo kowdii eray ee aayadda ku jira waxaa shaabad ka-furid loogu sameeyey 1989, markii la aqoonsaday inay tilmaamayaan burburkii Midowgii Soofiyeeti wakhtigaas. Konton iyo kowdaas eray ee aayadda ku jira waxay matalaan labadaba wakhtiga dhammaadka ee 1798, dabadeedna wakhti kale oo dhammaad ah oo ah 1989. Alfa iyo Oomeega wuxuu saxeexiisa saaray aayadda si ay u arkaan oo u maqlaan dhammaan kuwa doonaya. Wakhtiga dhammaadka ee dhaqdhaqaaqyada malaa’igta kowaad iyo tan saddexaad labadaba waxaa lagu metelay aayaddaas keliya.

Aayadda soo socota waxay tilmaamaysaa goorta baabtiisnimadu, oo loo matalay boqorka woqooyi, ay qabsato Maraykanka, oo loo matalay dalka ammaanta leh, markay timaaddo sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee Maraykanka. Sidaas daraaddeed, in kastoo erayada aayadda afartanaad ay tilmaamayaan wakhtiga dhammaadka 1798, bilow ahaan, iyo wakhtiga dhammaadka 1989, dhammaad ahaan, haddana xaqiiqadu waa in taariikhda nebinnimada ee lagu matalay aayadda afartanaad aanay dhammaystirmin ilaa aayadda afartan iyo kow, marka boqorka woqooyi qabsado dalka ammaanta leh. Tani waxay ka dhigan tahay in taariikhda laga bilaabo burburkii Midowgii Soofiyeeti sannadkii 1989 ilaa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee ku xusan aayadda afartan iyo kow, ay matalayso taariikhda Maraykanka laga soo bilaabo Madaxweyne Ronald Reagan ilaa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya. Taariikhdaasu waxay ka kooban tahay Sebtembar 11, 2001 iyo wixii ka dambeeya ilaa saacadda dhulgariirka weyn ee Muujintii cutubka kow iyo tobnaad.

Markii aayadda markii hore la furay, waxaa runta ka dhan ah loo keenay dood leh: “Sheegashada Pippenger ee ah in aayaddu ay ka dhigan tahay taariikhda 1798 ilaa sharciga Axadda waa sheegasho aan macquul ahayn, waayo aayadaha Kitaabku marna ma metelaan waqtiyo taariikheed oo sidaas u dheer.” Annagu kama aynaan fikirin fikradda ah in ay jirto xad ku saabsan muddada waqtiyeed ee lagu soo koobi karo hal aayad, hase yeeshee isla markiiba waxaan xusuusannay in Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaad, ay tilmaamayso isla taariikhdaas, oo ay sidaas ku samaynayso, hal aayad gudaheed. Taariikhda bahalka dhulka waxay bilaabatay 1798, hadalka bahalka dhulka ee sida masduulaagii u hadlayaana wuxuu rumoobayaa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

“Oo markii Baabtiisnimada Roomaanka, iyadoo xoogeedii laga qaaday, lagu qasbay inay joojiso silcinta, Yooxanaa wuxuu arkay quwad cusub oo soo kacaysa si ay ugu celceliso codkii masduulaagga, oo ay u sii waddo isla hawshii arxan-darrada iyo cayda badnayd. Quwaddan, oo ah tii ugu dambaysay ee dagaal kula geli doonta kiniisadda iyo sharciga Ilaah, waxaa lagu calaamadeeyey bahal leh geeso u eg kuwa wan.” Signs of the Times, November 1, 1899.

Haddii qofku u baahdo inuu si xeeldheer u hadlo, aayadda afartanaad waxay daboolaysaa taariikhda 1798 ilaa aayadda afartan iyo kow, aayadda afartan iyo kowna waxaa lagu aqoonsadaa sharciga Axadda; sidaas darteed, si ka duwan aayadda keliya ee Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, aayadda afartanaad dhab ahaantii wax yar bay ka gaaban tahay, maxaa yeelay sharciga Axaddu wuxuu ku jiraa aayadda xigta, halka Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, laga soo bilaabo 1798 ilaa sharciga Axadda ay ku wada jiraan hal aayad. Walaashii White waxay nagu wargelinaysaa in “isku xariiqda wax sii sheegidda” ee ku jirta kitaabka Daanyeel lagu sii qaadayo kitaabka Muujintii, Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, aayadda kow iyo tobnaadna, si fudud ayay uga dul maraysaa aayadda afartanaad, haddii aad doorato inaad ku dabaqdo mabda’a xariiq korkeed xariiq.

Markaad adeegsato mabda’a xariiq xariiq dul saaran, waxaad ogaanaysaa in sawirka ku jira aayadda afartanaad ee bahalka dhulka ee Muujintii 13 (Maraykanka), kaas oo aayadda afartanaad lagu matalay “gaadhifardoodyo, maraakiib iyo fardooley,” uu ka beddelmayo bahal u eg wan leh laba gees sannadkii 1798 una beddelmayo bahal sida masduulaagii u hadla marka ugu dhakhsaha badan uu yimaado sharciga Axadda, iyo weliba in bahalka u eg wanku uu leeyahay laba gees.

Aayadda afartan waxay kaloo meteshaa toddobaatanka sannadood ee astaanta ah marka dhilladii Turos la illoobo, waayo toddobaatanka sannadood ee astaanta ahi waxay la mid yihiin maalmihii boqor keliya, boqorna waa boqortooyo. Iyada oo lagu salaynayo aayadda afartan, iyo xariiqda Muujintii cutubka saddex iyo tobnaad, boqortooyada wax sii sheegidda Kitaabka Quduuska ah ee talisa toddobaatanka sannadood ee astaanta ah ee Ishacyaah cutubka saddex iyo labaatanaad waa bahalka dhulka, kaas oo leh laba geesood oo xoog ah. Bahalka dhulku wuxuu ku bilaabmaa laba geesood oo xoog ah oo metelaya Jamhuurinimada iyo Borotestaannimada, laakiin marka taariikhda aayadda afartan ay ku soo dhowaato dhammaystirkeeda aayadda afartan iyo kow, labadiisa xoog ee wax sii sheegidda ah markaas waxaa lagu aqoonsadaa “doonyo” (awood dhaqaale), iyo “gaadhifardoodyo iyo fardooley” (xoog ciidan).

Intii lagu jiray toddobaatanka sannadood ee astaanta ah ee Ishacyaah cutubka saddex iyo labaatanaad, dhilladii Turos, oo aayadda afartanaad ku ah boqorka woqooyi, waa la illoobaa. Laakiin markaas dhammaadka toddobaatanka sannadood ee astaanta ah waxay mar kale la sinaysan doontaa boqorrada dhulka, sida lagu sameeyey taariikhda horseedday burburkii Midowgii Soofiyeeti markii dhammaan taariikhyahannadu xaqiijiyaan in Madaxweyne Reagan uu la galay isbahaysi qarsoodi ah ka geesta Masiixa-diidka ee waxsii sheegidda Kitaabka Quduuska ah, taas oo ujeeddadeedu ahayd in la rido Midowgii Soofiyeeti. Muddadii horseedaysay 1989 Reagan wuxuu hore u bilaabay xiriir qarsoodi ah oo sharci-darro ah ninkii dembiga, sidaas darteedna fannaaniintii Nebukadnesar waxay bilaabeen inay ku tababartaan laxankii ay dhilladii la illoobay billowday inay qaaddo. Adeeggii caalamiga ahaa ee aan hore loo arag ee Yooxanaa Bawlos II, isla taariikhdaas

gudaheeda, wuxuu ahaa bilowgii “heesta iyo ciyaarta” sababtay in “dunida oo dhan” ay “bahalka ka yaabto.”

Aayadda afartanaad waxay kaloo ka dhigan tahay taariikhda Adventism-ka La’odikiya, kaas oo ku bilowday 1798 sidii Sardis; dabadeed kuwii Sardis ku jiray waxay aqbaleen iftiinkii la furfuray, dabadeedna dhaqdhaqaaqii Filadelfiya ayaa ka soo baxay Sardis. Markii dhaqdhaqaaqii Filadelfiya diiday iftiinkii 1856, markaasay ka gudbeen dhaqdhaqaaq una gudbeen kaniisadda La’odikiya sannadkii 1863. Sidaas daraaddeed kaniisaddaasu waxaa loo qoondeeyey in afka Rabbiga laga matago aayadda afartan iyo kow, taas oo ah sharciga Axadda ee dhawaan imanaya. Aayadda afartanaad waxay ka dhigan tahay oo keliya ma aha taariikhda Maraykanka, laakiin sidoo kale taariikhda Adventism-ka La’odikiya.

Adventism-kii La’odikiya waxaa loo siiyey iftiinka rabbaaniga ah ee Erayga Ilaah inuu ahaado barta uu ku tiirsanaado iyo xooggiisa, dowladda Maraykankana waxaa loo siiyey iftiinka rabbaaniga ah ee Dastuurka Maraykanka inuu ahaado barta ay ku tiirsanaato iyo xooggeeda. Labadooduba waxay si nebiyadeysan ku bilaabmeen iyagoo geeso ah sannadkii 1798, oo dhammaadka toddobaatanka sannadood ee astaanta ah geeska Jamhuuriga ee riddada ah iyo geeska Borotestanka ee riddada ah waxay isu iman doonaan iyagoo noqda hal gees oo keliya, oo waxay u hadli doonaan sida bahal weyn.

Labada gees ee aayadda afartankaad waa dowladnimada iyo kiniisadda la doortay, kuwaas oo metela laba xariiq oo waxsii sheegid ah oo wada socda, waayo waxaa lagu metelay laba gees oo ku yaal bahal keliya. Meel kasta oo bahalku tago labada geesna way tagaan, waxayna sidaas ku sameeyaan isla taariikhda waxsii sheegidda. Geeska Protestantism-ka wuxuu leeyahay dabecad waxsii sheegid oo laba-laab ah oo ay metelaan La’odikiya iyo Filadelfiya. Geeska Jamhuuriyadda (Republicanism) isaguna wuxuu leeyahay dabecad waxsii sheegid oo laba-laab ah oo ay metelaan xisbiyada siyaasadeed ee Jamhuuriga iyo Dimuqraadiga. Kan labaad ee dabecadda laba-laabka ah ee gees kasta wuxuu soo baxaa ugu dambayntii, wuxuuna soo baxaa isagoo ka sarreeya, sida ku qoran Daanyeel cutubka siddeedaad.

Markaasaan indhahayga kor u taagay, waan eegay, oo bal eeg, waxaa webiga hortiisa taagnaa wan laba gees leh; oo labada geesna way dheeraayeen; hase yeeshee mid baa kan kale ka dheeraa, oo kii dheeraa ayaa markii dambe soo baxay. Daanyeel 8:3.

Laba-laabka astaamood ee gees walba leh waxaa lagu muujiyey xariiqda Masiixa iyada oo loo marayo Sadduqiinta iyo Farrisinta; taas oo geeska Jamhuuriga ah u dhiganta xorriyad-doonnimada (taageeridda addoonsiga, dimuqraadiyadda, woke-ism-ka, iyo caalamiyeynta), iyo muxaafidnimada (ka-soo-horjeedka addoonsiga, jamhuuriyad Dastuuri ah, dhaqan-ilaaliyeyaasha, MAGA). Laba-laabka astaamood ee geeska Protestant-ka ahna wuxuu u dhigantaa Filadelfiya iyo La’odikiya. Ma jiro isbarbar-dhig qumman oo u dhexeeya kala-qaybsanaanta labada gees ee astaanta laba-laabka ah, waayo midkoodna xorriyad-doonnimada horusocodka ah ama muxaafidnimada MAGA kama soo baxdo dhinaca saxda ah ee arrinta sharciga Axadda, maxaa yeelay Farrisinta iyo Sadduqiintu waxay ku midoobeen iskutallaabta dusheeda; laakiin marka sharciga Axadda ee dhawaan imanaya, oo iskutallaabtu astaan u ahayd, La’odikiya waxaa laga

tufaa afka Rabbiga, geeska Filadelfiyana markaas ayaa kor loo qaadaa sidii calan. Si kastaba ha ahaatee, dabecadda laba-laabka ah ee labada geesba waxaa metelaya muranka fiqi ahaaneed ee u dhexeeya Farrisiinta iyo Sadduqiinta, rasuulkii loo diray quruumaha (Bawlosna), taariikhda Masiixa dhexdeeda, markii hore wuxuu ahaan jiray Farrisi Farrisiin ka mid ah.

Hab-raaca roobka dambe, iyada oo ah sadarba sadar dushiis, marka la dabaqo waxay soo saartaa iftiin weyn aayadda afartanaad. Muujintii cutubyada laba ilaa siddeed iyo tobnaad dhammaantood waxay waafaqsan yihiin aayadda afartanaad. Markhaatiga Ishacyaah cutubka saddex iyo labaatanaad ee ku saabsan dhillada Tuross wuxuu la jaanqaadaa aayaddaas. Dabcan, waxaa jira tuducyo kale oo dhowr ah oo lagu dul saari karo aayadda afartanaad, hase yeeshee waxaa laga yaabaa in adeegsiga ugu muhiimsan ee sadarba sadar dushiis ee aayadda afartanaad uu yahay aayadda afartanaad lafteeda.

Aayadda afartan waqtiga dhammaadka ee 1798 iyo waqtiga dhammaadka ee 1989 labadaba waa la soo bandhigay. Tani waxay ku hagaysaa ardayga waxsii sheegista inuu waqtiga dhammaadka ee 1798 dul saaro waqtiga dhammaadka ee 1989. Marka taas la sameeyo, taariikhda aayadda afartan waxay soo saartaa laba sadar oo mid kastaa ka bilaabmo 1798, kuna sii socda ilaa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ee aayadda afartan iyo kow. Sadarka ka bilaabma 1798 wuxuu tilmaamayaa farriinta gudaha ee dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya, halka sadarka ka bilaabma 1989 uu tilmaamayo farriinta dibadda ee dadka Ilaah ee maalmaha ugu dambeeya inta lagu jiro isla taariikhdaas. Sidaas darteed aayadda afartan waxay gudaheeda ku sidataa astaanta uu metelo isla xiriirka waxsii sheegiseed ee gudaha iyo dibadda ee toddobada kiniisadood iyo toddobada shaabadood ee ku jira kitaabka Muujintii. Oo dhacdadan waxsii sheegiseed waxaa lagu matalay hal aayad, oo ka kooban konton iyo kow eray!

Milleriyyintu waxay garteen farriinta gudaha-dibadda ah ee toddobada kaniisadood iyo toddobada shaabadood, hase ahaatee waxay kaloo garteen in toddobada buun ay sidoo kale matalayeen saf saddexaad oo run ah kaas oo ahaa cunsur ka mid ah taariikhda lagu metelay toddobada kaniisadood iyo toddobada shaabadood. Buunuhu waxay ahaayeen, sida Miller sheegay, “xukummadii gaarka ahaa” ee lagu soo dejiyey Rooma. Milleriyyintu waxay fahmeen in xukummada Ilaah ee ay matalayeen toddobada buun ay ku xidhnaayeen taariikhda toddobada kaniisadood iyo taariikhda isbarbar socota ee toddobada shaabadood.

Aayadda afartanaad waxaa ku jirta taariikhda Sebtembar 11, 2001, waxaana sidaas daraaddeed, aayadda afartanaad, khadka nebiyadeed ee toddobada buun isna la waafajiyey. Malaa’igtii ugu horraysay waxay timid 1798, si ay ugu dhawaaqdo furitaanka xukunka sannadkii 1844. Xukunkaas wuxuu u kala baxaa xukun baaritaan ah iyo xukun fulineed. Taariikhda aayadda afartanaad waa taariikhda xukunka baaritaanka, halka taariikhda aayadda kow iyo afartanaad iyo wixii ka dambeeya ilaa Miikaa’iil istaago oo toddobada belaayo ee ugu dambaysa la daadiyo ay tahay taariikhda xukunka fulinta.

Xukunka fulinta xukunka waxay bilaabmaysaa marka Maraykanku u hadlo sida masduulaagii.

“Geesaha u eg wan iyo codka masduulaagga ah ee astaantu waxay tilmaamayaan iskhilaaf muuqda oo u dhexeeya sheegashooyinka iyo ku-dhaqanka ummadda sidaas lagu matalay.

‘Hadalka’ ummaddu waa ficilka maamuladeeda sharci-dejinta iyo garsoorka. Ficilkaas oo kale ayay ku beenin doontaa mabaadi’daas xorriyadda iyo nabadda ah ee ay soo bandhigtay inay yihiin aasaaska siyaasadeeda. Saadaasha ah inay u hadli doonto ‘sida masduulaag’ oo ay ku dhaqmi doonto ‘awoodda oo dhan ee bahalkii kowaad’ si cad ayay u sii sheegaysaa koboc ku yimaadda ruuxa dulqaad-la’aanta iyo silicdilka oo ay muujiyeen quruumaha uu matalayey masduulaaggu iyo bahalkii shabeelka u ekaa. Hadalka ah in bahalka labada gees leh uu ‘dhulka iyo kuwa degganba ku qasbo inay caabudaan bahalkii kowaad’ wuxuu muujinayaa in awoodda ummaddan loo adeegsan doono ku khasbidda dhaqan-xafid gaar ah oo noqon doona fal xurmayn ah oo loo muujinayo baabasiinnimada.” The Great Controversy, 443.

Marka Maraykanku “hadlo,” oo hirgeliyo sharciga Axadda ee dhowaan iman doona, “codka labaad” ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaadna “wuu hadlaa,” isagoo ragga iyo dumarka uga yeedhaya Baabuloon.

Oo waxaan samada ka maqlay cod kale oo leh, Dadkaygow, ka soo baxa iyada, si aydaan dembiyadeeda ula wadaagin, oo aydaan belaayooyinkeeda uga qayb qaadan. Waayo, dembiyadeedu waxay gaadheen ilaa samada, oo Ilaahna xumaatooyinkeedii wuu soo xusuustay. U abalguda iyada sida ay idiin abalgudday, oo laba-laab ugu celi sida shuqulladeeda tahay; koobkii ay buuxisay, laba-laab ugu buuxiya. Muujintii 18:4–6.

Aayadda afartan iyo kow, marka Maraykanku hadlo, kuwa weli ku jira deegaanka saddex-geesoodka ah ee Baabuloonka casriga ah waa loo yeedhaa inay ka soo baxaan marka “codkii labaad” ee Muujintii cutubka siddeed iyo tobnaad hadlo. Kuwa markaas loo yeedho inay soo baxaan waxaa aayadda afartan iyo kow lagu matalayaa “Edom, Moo’aab, iyo kuwa ugu horreeya ee reer Cammoon.” Aayaddaas, kuwa lagu matalay calaamadda saddex-geesoodka ah ee Baabuloonka casriga ah waxay ka baxsadaan gacanta boqorka woqooyi (baadarinimada). Ereyga Cibraaniga ah ee “ka baxsadaan” wuxuu ka dhigan yahay in laga baxsado si simbiririxan ah, macnihiisa asaasiga ahna waa in baxsashadu ka timaaddo wax ay kuwii baxsaday ka hor baxsashadaas ku hayeen maxaabiisnimo.

Oo wuxuu kaloo geli doonaa dalka ammaanta leh, oo dalal badan baa la afgembiyi doonaa; laakiin kuwan ayaa gacantiisa ka baxsan doona, kuwaas oo ah Edom, iyo Moo'aab, iyo madaxda reer Cammoon. Oo gacantiisuu ku fidin doonaa dalalka; oo dalka Masarna kama baxsan doono. Daanyeel 11:41, 42.

Aayadda laba iyo afartan, baabtiisnimadu (boqorka woqooyi) waxay ka adkaataa caqabaddeedii juqraafiyeed ee saddexaad marka ay qabsato Masar, taas oo astaan u ah Qaramada Midoobay, sida uu u sii tilmaamayo maalintii dhalashada Herodos, markii uu u gacan galo qoob-ciyaarka khiyaanada leh ee Salome (Maraykanka), oo ah gabadha Herodiyaas (baabtiisnimada). Tani waxay caddaynaysaa goorta Qaramada Midoobay (“tobanka boqor” ee Muujintii toddoba iyo toban) ay ku heshiiyaan inay boqortooyadooda bahalka siiyaan hal saac. Halkaas “hal saac” waa saacadda “dhulgariirka weyn” ee Muujintii kow iyo toban, waana “saacadda” dhilladii Baabuloon lagu xukumo. Aayadda laba iyo afartan, Masar (Qaramada Midoobay), “ma baxsan doonto.”

Ereyga Cibraaniga ah ee aayadda afartan iyo labaad lagu tarjumay “baxsasho” wuu ka duwan yahay ereyga Cibraaniga ah ee ku jira aayadda afartan iyo koowaad. Aayadda afartan iyo labaad, ereyga “baxsasho” waxa uu ka dhigan yahay “inaan samatabbixin la helin”, hase yeeshee aayadda afartan iyo koowaad waxay tilmaamaysaa in kuwii ka horreeyey sharciga Axadda ee dhowaan imanaya ay gacan-saarka la lahaayeen baabbanimada, dabadeedna ay u baxsadaan sidii wax simbiririxanaya. Ka hor saacadda qalalaasaha sharciga Axadda, kuwa ku jira wadaagga Baabuloonka casriga ah waxay aqbalayeen fikradda shaydaannimada ah ee ah in Axaddu tahay maalinta cibaadada ee Ilaah. Marka summadda bahalka la dhaqan-geliyo, qofku wuxuu ama u aqbali karaa sabab kastaba ha ahaatee, ama dhab ahaan ayuu u rumaysan karaa inay sidaas tahay. In la rumaysto waxay la mid tahay in summadda laga helo foodda, halka si fudud loo aqbalaana ay la mid tahay in summadda laga helo gacanta.

Kuwa ka baxsada gacanta baabannimada marka sharciga Axadda la dejiyo, waxay diidaan fikradda shaydaannimo ee leh in maalinta Ilaah ee cibaadadu ay tahay maalinta qorraxda, isla waqtigaas oo Maraykanka iyo Qaramada Midoobay ay gacmaha is qabsanayaan dhilladii Rooma, awoodda baabannimada, boqorka woqooyi.

“Borotestanka Maraykanka ayaa hormuud u noqon doona fidinta gacmhooda iyagoo ka tallaabaya boholta si ay u qabsadaan gacanta Ruuxiyadnimada; waxay ka dul gaadhi doonaan godka moolka ah si ay gacmo ula qabsadaan awoodda Roomaanka; oo saamaynta midowgan saddex-geesoodka ah hoostiisa, dalkani wuxuu raaci doonaa raadkii Rooma isagoo ku tumanaya xuquuqda damiirka.” The Great Controversy, 588.

Waa muhiim in waqti loo qaato in la soo bandhigo qaab-dhismeedka lixda aayadood ee ugu dambaysa ee Daniel kow iyo toban inta aynu ku guda jirno tixgelintayada aayadda afartan. Boqorka woqooyi, oo ah Rooma Casriga ah, wuxuu ka adkaadaa saddex carqaladood oo juqraafiyeed si loogu adkeeyo carshiga dunida. Roomaankii jaahiliga ahaa wuxuu ka adkaaday saddex carqaladood oo juqraafiyeed, sidaas oo kalena Roomaanka baadariga ahi, sidaas darteed Rooma Casriga ah wuxuu ka adkaadaa boqorka koonfureed (Midowgii Soofiyeeti ee hore) aayadda afartan, dabadeedna wuxuu ka adkaadaa dhulka sharafta badan (Maraykanka) aayadda afartan iyo kow, ka dibna Masar (Qaramada Midoobay) aayadaha afartan iyo laba iyo afartan iyo saddex.

Laakiin sida xigashadii hore ee Walaashii White ay tilmaamayso, Maraykanku wuxuu isla mar ahaantaas gacmaha la qabsanayaa baabtiisnimada iyo Qaramada Midoobay. Midowga saddex-geesoodka ah ee masduulaagga, bahalka, iyo nebiga beenta ah waxaa lagu dhammaystiraa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya, in kastoo Daanyeel cutubka kow iyo tobnaad, aayadaha afartan iyo kow ilaa afartan iyo saddex, ay si isku mar ah qabsashada u aqoonsadaan iyadoo taxane ahaan loo soo bandhigayo. Taxanaha la muujiyey wuxuu matalaa socodka dhacdooyinka, laakiin dhammaantood waxaa lagu dhammaystiraa sharciga Axadda ee dhowaan imanaya.

Markaas “codkii labaad” ee Muujintii siddeed iyo tobnaad ayaa “hadla,” isla meeshii Maraykanku “hadlo.” Ilaah wuxuu ku hadlaa meesha iyo goorta Shaydaanku ku hadlo. Aayadda afartan iyo afar, warar ka imanaya bari iyo woqooyi ayaa boqorka woqooyi ka nixiya, waxaana la bilaabaa xasuuqii dhiigga badnaa ee ugu dambeeyey ee baabtiisnimada. Aayadda afartan iyo afar, sida ay la mid

tahay aayadaha afartan iyo laba iyo afartan iyo saddex, waxay ka bilaabataa aayadda afartan iyo kow, marka malaa'igta xoogga badan ee Muujintii siddeed iyo tobnaad ay bilowdo baaqeeda ay adhigeeda kale uga soo baxayaan Baabuloon.

Farriinta uu soo bandhigayo waa farriinta aqoonsanaysa Islaamka hoogga saddexaad inuu yahay aaladdiisa xukunka, iyo ciqaabta dhilladii Baabuloon. Islaamka waxaa lagu matalaa “wararka bari”, halka baabtiisnimaduna (boqorka woqooyi ee been-abuurka ah) ay tahay “wararka woqooyi”. Daanyeel kow iyo toban aayadda afartan waxay aqoonsanaysaa xukunka baaritaanka, aayadaha kow iyo afartan ilaa shan iyo afartanna waxay aqoonsanayaan xukunka fulinta.

Waxaan qodobka xiga ku sii wadi doonaa tixgelinteenna aayadda afartanaad ee Daanyeel kow iyo tobnaad.

“Mar aan ku sugnaa Magaalada New York, xilli habeen ah ayaa laygu yeedhay inaan arko dhismayaal dabaq dabaq ugu sii kacaya xagga samada. Dhismayaashan waxaa la dammaanad qaaday inay dabka ka adkaysanayaan, waxaana loo dhisay in lagu maamuuso milkiilayaashooda iyo kuwii dhisay. Sare iyo weliba ka sii sare ayay dhismayaashani u sii kacayeen, waxaana lagu isticmaalay qalabka ugu qaalisan. Kuwii ay dhismayaashani lahaayeen isma ay weydiinayn: ‘Sidee baynu ugu wanaagsanaan karnaa inaan Ilaah ammaano?’ Rabbigu kuma uu jirin fikirradda.

Waxaan is-idhi: ‘Alla, haddii kuwa sidaas maalgelinaya maalkooda ay arki lahaayeen jidkooda sida Ilaah u arko! Waxay isa saarayaan dhismayaal waaweyn oo heer sare ah, laakiin sidee nacasnimo ugu tahay indhaha Taliyaha koonka qorshayntooda iyo hindisahoodu. Kuma dadaalayaan, iyagoo adeegsanaya xoogagga oo dhan ee qalbiga iyo maskaxda, sida ay Ilaah u ammaani karaan. Waxay indhaha ka lunsadeen tan, taas oo ah waajibka ugu horreeya ee binu-aadmiga.’

Markii dhismayaashan dhaadheer la taagayey, milkiilayaashoodu waxay ku farheen kibir hammi leh, iyagoo leh hanti ay ugu adeegsadaan qancinta nafta iyo kicinta xaasidnimada deriskooda. Lacagta badan ee ay sidaas ku maalgeliyeyna waxaa lagu helay ku takrifal, iyadoo saboolka la cadaadiyey oo la baabi’iyey. Waxay illoobeen in samada lagu hayo xisaabta macaamil kasta oo ganacsi; heshiis kasta oo caddaalad darro ah, fal kasta oo khiyaano ah, halkaas waa lagu diiwaangeliyaa. Waxaa soo dhow waqtigii ay dadku khiyaanadooda iyo isla weynidooda ku gaadhi doonaan heer aanu Rabbigu u oggolaan doonin inay ka gudbaan, markaasay ogaan doonaan in dulqaadka Rabbiga, Yehowah, uu leeyahay xad.

“Muuqaalkii xigay ee hortayda ka dhacay wuxuu ahaa digniin dab. Dadku waxay eegeen dhismayaasha dhaadheer ee loo haystay inay dabka ka badbaadaan, waxayna yidhaahdeen: ‘Aad bay ammaan u yihiin.’ Laakiin dhismayaashaas waxaa gubay dabku sidii iyagoo daamur laga sameeyey. Mashiinnadii dab-damisku waxba ma ay qaban karin si ay burburka u joojiyaan. Dab-demiyaashuna ma ay awoodin inay ku shaqaysiiyaan mashiinnada.”

“Waxaa lay faray in marka wakhtiga Rabbigu yimaado, haddii aanu wax isbeddel ahi ku dhicin qalbiyada dadka kibirka iyo hammiga sare leh, dadku waxay ogaan doonaan in gacantii xoogga u lahayd inay badbaadiso ay xoog u yeelan doonto inay halligto. Awood dunyawii ah ma joojin

karto gacanta Ilaah. Ma jiro wax qalab ah oo loo adeegsan karo dhismaha dhismayaal si looga ilaaliyo burburka marka wakhtigii Ilaah u qoondeeyey yimaado inuu ciqaab ku soo dejiyo dadka sababta ay sharcigiisa u dayaceen iyo hamigooda nafsiga ah.

Xitaa dad badan ma aha, xataa kuwa ka mid ah barayaasha iyo madaxda dawladda, oo garanaya sababaha salka ku haya xaaladda hadda ee bulshada. Kuwa haya hoggaanka talada dawladda ma awoodaan inay xalliyaan dhibaataada musuqmaasuqa akhlaaqda, saboolnimada, caydhnimada, iyo dembiyada sii kordhaya. Waxay si aan waxtar lahayn ugu halgamayaan inay hawlaha ganacsiga ku dhisaan saldhig ka sii ammaan badan. Haddii dadku dheg dheeraad ah siin lahaayeen waxbaridda Erayga Ilaah, waxay heli lahaayeen xal u ah dhibaatooyinka iyaga wareeriya.

Qorniinku waxay tilmaamayaan xaaladda dunida wax yar ka hor imaatinka labaad ee Masiixa. Kuwa dadka ah ee boob iyo baad ku uruursanaya maal badan, waxaa qoran: “Waxaad maal isu urursateen maalmaha ugu dambeeya. Bal eega, mushaharkii shaqaalihii beerihiinna goostay, oo aad idinku khiyaano ku celiseen, wuu qaylinayaa; oo qaylada kuwii goostayna waxay gaadheen dhegaha Rabbiga Saba’ood. Dhulka waxaad ku noolaateen raaxo iyo istareex; qalbiyadiinnana waxaad u nafaqayseen sidii maalinta gawraca. Kan xaqa ah waad xukunteen oo dishay; isaguna idinma hor istaago.” Yacquub 5:3–6.

“Laakiin yaa akhriya digniinaha ay bixiyaan calaamadaha wakhtiyada ee si degdeg ah u rumoobaya? Saameyn noocee ah bay ku yeeshaan kuwa dunida ku mashquulsan? Isbeddel noocee ah ayaa lagu arkaa hab-dhaqankooda? Mid aan ka badanayn kii lagu arkay hab-dhaqankii degganayaashii dunidii Nuux xilligii. Iyagoo ku milmay ganacsiga iyo raaxada dunida, kuwii ka hor daadkii way ‘garan waayeen ilaa Daadkii yimid oo uu kulligood wada qaaday.’ Matayos 24:39. Waxay heleen digniino samada laga soo diray, laakiinse way diideen inay dhegaystaan. Maantana dunidu, iyada oo gebi ahaanba aan dan ka lahayn codka digniinta Ilaah, waxay ku degdegaysaa halaag weligeed ah.”

“Dunidu waxaa kacsan ruuxa dagaalka. Wax sii sheegidda cutubka kow iyo tobnaad ee Daanyeel waxay ku dhowdahay inay gaadho rumoobid buuxda. Dhawaan waxaa dhici doona muuqaalada dhibaataada ee lagaga hadlay wax sii sheegyada.”

Markhaatiyada Kaniisadda, mugga SAGAALAAD, bogga KOW IYO TOBAN.